

Една пледоария (защитна реч) за регионалните осигурителни системи

В днешни дни много от хората в Европа не знаят от къде произхождат хранителните продукти, които използват. Осигурителните вериги са дълги и трудни за ориентиране, а продуктите с търгуват на световните пазари и след това се продават в супермаркетите. Това води до невъзможността на потребителя да проследява произхода и пътя на хранителните продукти. Глобалното индустриално производство на хранителни продукти води до появата на монополи в аграрния сектор и в производството на хранителни продукти.

През 2011 година в Германия четири концерна контролират 85 процента от търговията на хранителни продукти. През 2009-та пет концерна контролират 70 процента от пазара в Испания. Това концентриране на пазарите може да доведе до нечестни търговски практики, които да застрашат осигуряването на прехраната на предприятията и производителите на хранителни стоки по цялата дължина на осигурителната верига. А тази верига отдалечава и потребителя от произхода на хранителните продукти. Храната седи опакована на лавиците. Картинките по опаковките често са подлъгващи: така например опаковката на пилешко от предприятие за промишлено животновъдство често показва идиличен селски двор.

Глобализацията на производството и търговията на хранителни продукти води до загубата на традиционни знания, умения и културни технологии при отглеждането и консумацията. Знания за традиционни практики на отглеждането, на приготвянето на хранителни продукти, както и за съхранението на регионални, сезонни продукти често пъти вече не се използват.

Като реакция срещу индустриализираното земеделско производство в цяла Европа се развиват нови форми на организация при осигуряването на хранителни продукти – с по-къси осигурителни вериги, предлагане на сезонна продукция, по-голямо разнообразие чрез култивирането на стари сортове. Малките и средни предприятия често пъти търсят възможности да продават продукцията си на място, директно на потребителите – по пазари, в магазини

към предприятията или чрез доставка по домовете на шайги с биологични плодове и зеленчуци. Защото не могат да устоят на ценовия натиск и намаленията в големите вериги. В световен мащаб 70 процента от хранителните продукти се произвеждат от малки предприятия. Те имат важен принос към суверенитета на хранителните продукти и са важен източник на приходи за хората в селските райони.

Кога регионално произведените хранителни продукти са смислени и от екологична гледна точка?

Покупката на регионално произведени хранителни продукти може да бъде смислена и от екологична гледна точка. Това е така, когато се купуват сезонни регионални продукти, които са произведени природосъобразно. При преработката, транспорта и съхранението е използвана по-малко енергия, тъй като продуктите идват от близки места и са свежи и сезонни. Тъй като става въпрос за растения и животни, които са се приспособили към местните условия и по този начин са част от регионалната екосистема, това допринася и за запазване на разнообразието на видовете.

Регионалните резултати подсилват местната икономика...

Покачващият се интерес към продукти, произведени в района, завърта и местната икономика. *New Economics Foundation*, независим институт със седалище в Лондон е изследвал последствията от пазаруването в супермаркети в сравнение с пазаруването на местни пазари или пазаруването от проектни солидарни селскостопански предприятия. Изследователите са открили, че при пазаруването на регионални продукти в общността остават приблизително два пъти повече пари. Следователно пазаруването на регионално произведени хранителни продукти е важно за запазването на местната икономика и на работните места в региона.

... докато индустриалното селско стопанство осигурява много по-малко работни места.

Работните места изчезват, когато малките и средни предприятия се изхвърлят от пазара. Индустриалните производители използват на хектар или на животно

по-малко персонал. По-малките предприятия подсилват селските райони и помагат са се намали обезлюдяването им.

Ролята на управлението

Дори когато потребителите, производителите и земеделците подкрепят тенденциите за скъсяване на осигурителните вериги, регионалните осигурителни системи имат нужда от съответната политическа подкрепа. В момента голяма част от парите по европейски програми отива в индустриалното, най-често конвенционално производство на хранителни продукти. Публичните ресурси трябва обаче по-скоро да се насочат към подкрепата на средни и малки селскостопански предприятия и на занаятчийските производства на хранителни продукти, защото само те могат устойчиво да произвеждат сезонни и свежи хранителни продукти за хората на място без да пилеят природни ресурси.

Разпространение по целия свят на регионално произведени храни.

Но вместо да се подкрепят малките и средни предприятия в селските райони, селскостопанските и търговски политики на Европейския Съюз са насочени към отварянето на нови глобални пазари за аграрните продукти на Съюза. Чрез евтиния експорт/износ често пъти се унищожават местните пазари в глобалния юг, а препитанието на малките селски производители е отнето.

Общо решение вместо облагодетелстване на предприятията.

Произведените на място и предлагани на разумни цени екологични хранителни продукти трябва да изградят гръбнака на една осигурителна система, която да подсилва местните пътища към хранителния суверенитет по целия свят. Запазването на природните ресурси и стабилизацията на остойността на регионалните осигурителни системи са пътищата към устойчиво производство на хранителни продукти и към тяхната отговорна употреба.

Източник:

Избрани части от текста на брошурата на BUND „Храна директно от селскостопанския двор – социални, екологични и икономически предимства на местната хранителна система“ / взет през април 2015. Текстът е редактиран. Оригиналният текст на немски език с всички източници (последно отварян на 10.01.2016):

www.bund.net/regional_ernaehren